

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 276. szám.

Hétfő, december 1.

Res judicata...

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, dec. 1.

A delegáció ellenzéke harmadszor is arra készül, hogy bevádolja a kormányt és a képviselőház többségét a belföldi és még inkább a külföldi nyilvánosság előtt azért, mert a képviselőház palotaőrségét a delegáció ülésének őrzésére is alkalmazta.

Az az akció, melyet a delegáció ellenzéke most tervez, immár harmadik az erre irányuló kísérletek során. Először a külügyi albizottságban próbálták az ellenzéki urak vitát provokálni. Ennek az albizottság illetéktelensége szabott tiszteletet követelő korlátokat. Másodszor rendkívüli teljes ülés egybehívásával próbálkoztak. Köztudomású, hogy a többség egy ellenzéki szeszély kedvéért nem volt hajlandó a parlament előre megállapított munkarendjét felborítani. A második kísérlet tehát ugyancsak kudarcot vallott, sőt azzal végződött, hogy a diadalittas felvonulás által figyelmeztetett külföld kissé hangos mosolylyal kísérte a felsült harcosok szégyenkező elvonulását.

Most mégis egy harmadik kísérlet előtt állunk, holott nyilvánvaló, hogy ennek se lesz az eddigieknél nagyobb sikere. A palotaőrség delegációs szereplésében ugyanis maga az ellenzék azt sérelmezi, hogy ez az őrség képviselőházi szerv, a delegáció pedig a képviselőházból és a főrendiházból alakul. Azt mondják tehát, hogy nem lett volna szabad a delegációban szerepeltetni a palotaőrséget, a főrendiház hozzájárulása nélkül. Amde szombaton a főrendiházban gróf Tisza István három érveléssel erőltetett meg az ellenzék álláspontját. Rámutatott arra, hogy a palotaőrségről szóló törvény funkcióira rendeli az őrséget: nem a képviselőházban és ennek bizottságaiban, hanem a képviselőházban és a bizottságokban, amiből világos, hogy ez a funkció az országos bizottságra is kiterjed. Aztán elmondta, hogy amikor az őrség szolgálati szabályait megalkották, ebbe belevonták éppen a delegációra való tekintettel a főrendiház elnökségét is és ez hozzájárult ahhoz, hogy a palotaőrség szolgálatot teljesítsen a delegáció ülésén. Végül idézte a delegáció ügyrendjének 48. pontját, amely világosan kimondja, hogy a delegációs tanácskozások rendjét ugyanazon szabályok és eszközök által kell megővni, mint a képviselőház tanácskozásainak rendjét. A miniszterelnök érvelése alapján tehát kétségtelen bizonyítást nyert a palotaőrség delegációs szereplésének jogszerűsége.

A főrendiház ülésén azonban még ennél is több történt. A méltóságos Ház ugyanis a miniszterelnök beszéde kapcsán határozatot is hozott. Tudomásul vette a

miniszterelnök válaszát és ezzel elismerte, hogy a maga részéről jogosultnak tartja az őrség funkcióját a delegációban. Ha tehát a delegáció ellenzéke még mindig ragaszkodik az ő sérelmi akciójához, akkor már nem a kormány, hanem ez a delegációs képviselőcsoport avatkozik jogosulatlanul a főrendek jogkörébe, ez a hét képviselő kifogásolja minden jogaim nélkül mint hivatalos prókátort azt, amit az általa „megvédett” testület maga már jóváhagyott és akkor ennek az ellenzéki csoportnak a vádja nemcsak alaptalan, de jogtalan is, sőt egyenesen jogsérelem, mert olyan ügyet hánytorgat fel, amely el van intézve, mely már mint res judicata szerepel törvényhozásunk krónikájában.

Szóval a tisztelt ellenzék megint meddő munkára készül, úgy, amint két esztendő során valami termékeny tevékenységre úgy se tudta soha elhatározni magát.

Kulturünnep Módoson.

— A módosi szabadliceum megnyitása. —
— dec. 1.

A Torontálvármegyei Magyar Köz-művelődési Egyesület, amely évről-évre egyre jobban kiterjeszti kulturális tevékenységét a vármegyében, egy újabb kulturális intézményt szervezett.

Ez az új kulturális intézménye a módosi szabadliceum, amelyet az egyesület kezdeményezésére és támogatásával Dudás József módosi polgári iskolai igazgató alakított meg Módos község kiváló érzékű értelmiségének közreműködésével.

Tegnap, vasárnap délután nyitotta meg a kulturregyesület a módosi szabadliceum első évi előadásainak sorozatát s az egyesület elnöksége részéről dr. Vincze Erő m. főjegyző, a kulturregyesület ügyvezető-igazgatója és Somfai János szerkesztő titkár vett részt a megnyitáson.

A kulturregyesület képviselőit a vasutnál Dudás József polg. iskolai igazgató fogadta és köszöntötte, majd Steinbach Antal főszolgabíró ebédet adott tiszteletükre vendégszerető házában.

A szabadliceum megnyitó ünnepélye az ottani nagyszállóba hatalmas termében délután fél 4 órakor történt, amikor a tágas terem zsúfolásig megtelt közönséggel, amelynek sorában megjelent Módos egész értelmisége. Ott voltak: Steinbach Antal főszolgabíró, Zsiross József ügyvéd, a liceum elnöke, Kossa Endre kir. közjegyző, Rankov Lajos plébános, dr. Halter Károly ügyvéd, dr. Bándy Ferenc, Kovács Gyula kir. járásbíró, dr. Schimpl János községi orvos, dr. Tauszig Izidor járásorvos, dr. Brunner János kir. aljárásbíró, Fendler Károly takarékpénztári igazgató, dr. Ernszt Lajos, dr. Legény Sándor ügyvédek, Höfer József nyug. káptalani főtitkár, Kiss István szakaszmérnök, Grob Ferenc gyógyszerész, Bíró Lajos postamester, Stojkovic Milos stb., valamint nagyszámu diszes hölgyközönség is.

A közönség elhelyezkedése után dr. Vincze Erő m. főjegyző, a kulturregyesület igazgatója szép beszédben esetelte a liceumi előadások kulturális és

ismeretterjesztő fontosságát s a módosi szabadliceumot a közönség szeretetébe ajánlva, annak első évi előadási ciklusát megnyitotta.

Dr. Zsiross József, az alakuló szabadliceum-egylet elnöke köszöntötte ezután meleg szavakban a kulturregyesület küldöttéit s egyben a közönség háláját és elismerését tolmácsolta a kulturregyesületnek az új intézmény megteremtéséért és Dudás József polgári iskolai igazgatónak, a módosi szabadliceum megszervezése körül kifejtett buzgóságáért.

Ezután Dudás József polgári iskolai igazgató lépett az emelvényre s megtartotta az első előadást, amelyben a magyar tengerpartot ismertette vonzó előadásban s előadását számos szebbnél-szebb vetített képpel illusztrálta.

Az előadást a közönség mindvégig nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatta s az előadót zajos tapsokkal honorálta.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

December 1.

Barométer sülved 759.6. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 14.1 C°. Hőmérséklet: maximum nov. 30-ikán 5.8 C°, min. ma reggel 3.0 C°. Csapadék 0.5 mm. Felhőzet —. Szélirány és erősség SE2. Jólát a következő 24 órára: Elvéve csapadék, hűvös.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **A bíróság köréből.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke a nagyikindai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírószék elnökévé az 1914-ik év tartamára Racsóv Lhel kir. törvényszéki elnököt, elnökhelyettesé pedig Békely Iván kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Megerősítés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Rapos Pál antalfalvai és Szeredai József torontálvásárhelyi igazgató-tanítókat, valamint Athanackovics Miléva cserépaljai tanítónőt állásukban végleg megerősítette.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Berndl Sándor mező-turi áll. gazdasági szaktanítót a torontálvásárhelyi önálló gazdasági népiskolához áthelyezte.

— **Uj plébános.** Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök Moravetz Gyula csávosi plébánost torontálzászécsányi plébánossá nevezte ki. Moravetz Gyula, aki mint plébános immár tizenöt éve működik Csávoson, a hívők osztatlan szeretete és nagy tisztelete közepette, tudvalevőleg a nemrég elhunyt Neurohr K. esperes-plébános helyébe került Csávosra és most Torontálzászécsányon is utódja lett a hajdani csávosi plébánosnak. Moravetz Gyula a karácsonyi ünnepek előtt foglalja el új parochiáját.

— **Iparengedélyek.** A szombaton délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével megtartott városi iparülésen az iparhatóság a következő újabbaknak adott iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Fekete Jánosnak asztalos-

ságra, Weiserschan Juliannának vendéglőre, Schmidt Andrásnak vaj-elárusításra, Pickling Jakabnak ügynökségre, Feketics Károlynak liszt- és élelmiszerárusításra, Mucsovics Zsivkó és Glisin Vukoszávának lisztárusításra és Norisan Imrének szatőcsüzletre.

— **Utóállítás.** A Rezső-laktanyában f. hó 5-én, pénteken utóállítás lesz, amelyen az elmaradtak kerülnek sor alá.

— **A szabadliceum előadása.** A torontálmezei közművelődési egyesület nagybecskereki szabadliceumának tegnap délutáni előadása ismét a megszokott nagyszámú közönség jelenlétében folyt le a polgári iskola dísztermében. Ezúttal a főgimnázium kiváló fizika-tanára, Harzer József tartott egy igen érdekes és vonzó témájú előadást a magyar találmányokról és fölfedezőkről. Előadó ismertette a magyar feltalálók és azok találmányait a mennyiségtan, természettan, gyógyászat, aviatica stb. terén, valamint az egyes földrajzi és etnografiai kutatók által elért eredményeket. A szép előadás mindvégig lebilincselte a közönséget, valamint a gyönyörű vetített képek is, amelyeket Szeneis Adolf polg. iskolai tanár vetített az ő ismert kiváló szaktudásával. A közönség hosszantartó tapsal fejezte ki elismerését a kitűnő előadónak.

Az előadást megelőzőleg a polgári iskola zeneköre Osztie Béla vezetésével, valamint Radd Ilma kitűnő zongorajátékával egyveleget adott elő a „Luxemburg grófja című operettből s „Pétevári számközlés” címen egy másik zenedarabot. A zeneszám szintén igen tetszett a közönségnek, amely a zenei élvezetért is hálás tapsokkal tolmácsolta köszönetét.

— **Vadászvacsora.** A nagybecskereki vadász- és vadvédő-egylet f. évi november hó 30-án, András napján, köztisztelőben álló elnöke, Marton Andor névnapjának ünneplésére társasvacsorát rendezett a Pest-szálloda éttermében. A vacsorán, amelyen az összes egyleti tagok és azok vendégei megjelentek, dr. Vincedy Ernő m. főjegyző üdvözölte Marton Andort, mint az egyleti barátságos szellem fejlődésének megalapítóját. Az üdvözlésre Marton Andor az egyleti tagokat és azok vendégeit éltette. Bielek Antal a mostanában felavatott legifjabb vadászra, ifj. Magyar Károlyra üríti poharát s a vacsora azután a legkedélyesebb hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

— **Az Oltáregylet kulturstélye.** A nagybecskereki oltáregyleti fiók folyó évi december hó 4-ikén, csütörtökön este fél 6 órakor a róm. kath. hitközségi székház (templom mögött) dísztermében kulturstélyt tart, melynek műsora a következő: 1. Beethoven: „Isten dicsősége”. Vegyeskar, előadják: Ambrózy Hausladen Luiza, Melzer Annuska, Sindelás Terike, Gizike és Bertus, Ambrózy István, Csath Nándor, Rieder József, Szenessy János. Schwan János. 2. Mendelssohn: „Rondo capriccio”. Zongorán előadja Jakabffy Margit. 3. „A keresztény kultúra és Constantin-jubileum jelentősége”. Irta és előadja Ambruster Sándor főgimn. tanár. 4. Schuhmann: „A két gránátos”. Éneklő dr. Steiner Emil, Zongorán kíséri Weninger József. Schubert: „Der Atlas”. Éneklő dr. Steiner Emil, Zongorán kíséri Weninger József. 5. Händel: „Larghetto”. Hegedűn előadja Griffel Lajos, zongorán kíséri Radd Ilma. Drdla: „Hoffmann meséi”. Fantázia, hegedűn előadja Griffel Lajos, zongorán kíséri Radd Ilma. 6. „Mi a haza?”. Melodráma, írta Ábrányi Emil, zenéjét szerző Horváth Ákos; szavalja Dittrich Muci, zongorán kíséri Weninger Irénke férfitársasággal. Marschner: „A kereszties vitéz”, „Templár” dalműből, előadja a vegyeskar. Belépődíj a költségek fedezésére személyjegy 20 f, családjegy 50 f.

— **Gépezek vizsgálja.** A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgálói Szegeden december hó 14. napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker.

iparfelügyelőséghez (Földvári-utca 4. sz.) küldendők.

— **A kolera.** A vármegyében a legutóbbi 48 óra alatt újabb koleraeset nem fordult elő. Szombaton Nagybecskerekre érkezett Sörös Miklós dr. közegészségi felügyelő, aki dr. Haidegger Lajos megyei főorvossal tegnap kiment a legújabb fertőzött községbe, Torontáludvarra s itt felülvizsgálta a tett óvintézkedéseket, amelyeket teljesen megfelelőeknek talált, csupán az óvintézkedések kellő betartásának ellenőrzésére a csendőrség szaporítását tartja itt szükségesnek.

— **A karácsonyi szállítás és a vasut.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága a karácsonyi ünnepek előtti utazási és nagyobb áruforgalmi időszak beálltával ismételt felkéri az utazó- és szállítóközönséget, hogy úgy saját, valamint a vasuti szolgálat pontos és gyors lebonyolítása érdekében a szállításra feladott podgyászdarabokon a rendeltetési állomást, egyéb darabárakon pedig még a címzett nevét, polgári állását és lakását is kitüntetni szíveskedjék. A cím legalkalmasabban magára a burkolatra, vagy az arra egész terjedelmében ragasztandó papírra s csak ha ez nem volna lehetséges, a darabhoz erősítendő fatáblára, bőrdarabokra vagy erős lemezpapírra irandó. A közönség a vasutat ily arányban támogatva, a podgyász, illetve darabárak helyes szállítását és pontos kiszolgáltatását nagymértékben megkönnyíti, elősegíti és lehetővé teszi, hogy a nagyszámú küldeményeknek a vasuti közegek által aránylag igen rövid idő alatt végzendő kezelése alatt előforduló téves bárcázások és elhurocolások a legrovidebb idő alatt kideríttessenek és helyreigazíttassanak. Az utazó-, illetve szállítóközönség figyelmét egyben felhívjuk az üzletszabályzat 31. §. 2-ik pontjára, mely szerint „a régi megjelöléseknek (vasuti szállítási jeleknek, postaszállítási jeleknek, vagy más olyan jeleknek, melyek a vasuti szállítás jeleivel összetéveszthetők) a podgyászdarabokról el kell távolítva lenniük.

— **Törökországi szállítmányok származási bizonylata.** A Törökországba küldött áruszállítmányoknál eddig mindenemű árunak származási bizonyítvánnyal kellett birni. A temesvári kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelt figyelmét, hogy ez a kényszer megszűnt és a törökországi vámhivatalok a jövőben származási bizonylatok bemutatását csak a következő áruknál kívánják: élőállatok, hus, sajt, vaj, méz, tojás, friss és szárított nyersbőrök, gyapjú, kender, szivacsok, friss, szárított, beszórt vagy becsinált halak, gabonaneműek, gyümölcs, főzelék, apró szőlő, mazsolaszőlő, aszaltfüge, liszt, széna és takarmány, burgonya, fűszerek, terpentinolaj, márvány, malomkövek, gipsz, cement, szappan, kikészített bőrök, fa és faárak, cukrosságok, borok, szőlőből készített gyümölcsnedv, alkohol, sör, cognac és egyéb alkoholos italok, nyers pamut, pamutfonalak és pamut-szövetek, mindennemű alattságok, kendergyártmányok, rongyok, selyempertnyőpeték, olivaj, olivák, gubacsok, gyanta.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyisége és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

TÁVIRATOK.

A delegációk.

A magyar delegáció plenáris ülése. — Az ellenzék a delegációban.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar delegáció ma tartotta Bécsben első plenáris ülését, amelyet az ellenzék arra igyekezett felhasználni, hogy a képviselőházban megfenekelett botrányhajhászatát ide helyezze át, ami azonban a delegációban sem igen sikerült.

A magyar delegáció plenáris ülését

Bécsben ma Láng Lajos báró d. e. negyed 11 órakor nyitotta meg. A delegáció ülésére a delegátusok már tegnap délután fölutaztak Bécsbe, nemcsak a munkapártiak, de az ellenzékiek is, akik ezután akartak a kormány ellen támadni.

Az ellenzék a delegációban

a mai ülésen teljes számmal megjelent, kivéve Rakovszky Istvánt, akinek kitiltása csak két nap múlva jár le.

Az ülés megnyitása után személyes megtámadtatás címén Károlyi Mihály gróf kért szót. Persze a személyes megtámadtatás címén más dolgokról beszélt, amire az elnök figyelmeztette, hogy ne térjen el a tárgytól, mert kénytelen lesz tőle a szót megvonni. Károlyi erre kijelentette, hogy miután az elnök nem engedte meg, hogy részletesen kifejtthesse nézetét, eláll a szótól. Ezzel le is ült.

Apponyi Albert gróf azon eszálkodik, hogyha a panama szót akár Budapesten, akár Bécsben emlegetik, mindjárt megvonják emiatt a szót.

Tisza István gróf miniszterelnök kifejti, hogy Károlyi Mihály gróf személyes megtámadtatás címén kapott engedelmet a szólásra és nem azért, hogy itt másról tartson értekezést. Ami Károlyit illeti, ő elismeri, hogy kissé kemény kritikában részesítette, de hazafiságát nem vonta kétségbe.

Andrássy Gyula gróf azt hangoztatja, hogy az ellenzék a delegációban éppen olyan helyzetben van, mint a képviselőházban, de figyelmeztet arra, hogy ez az eljárás a delegációban megboszulja magát.

Hadik János gróf a parlamenti őrségről kezd beszélni s ez ellen panasz kodik.

Az ülés folyik.

A tudomány mai álláspontja szerint bebizonyíthatóan az Odol a legjobb szer a száj — és a fogak ápolására.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k

A HORVÁT HELYZET MEGOLDÁSA.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hivatalos lap vasárnapi száma közölte Skerlecz Iván bárónak a horvát királyi biztosi méltóság alól való fölmentését és horvát banná való kinevezését. Skerlecz Iván báró az éjjel Zágrábról Budapestre utazott s innen ma délben Bécsbe megy, hogy ott mint horvát bán, letegye a király kezébe az esküt.

Zágrábi jelentés szerint Vukovár községe fölajánlotta a jelöltséget a bannak, de Skerlecz báró kijelentette, hogy nem fogad el jelöltséget, mert pártokon felül óhajtt állani. Az általános választások egyébként december 16-ikán lesznek Horvátországban és december 27-ikén ül össze a sabor.

ELHUNYT REFORMATUS PÜSPÖK.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Sátoraljaujhelyről jelentik, Fejes István református püspök ott tegnap meghalt.

A BOLGÁR KIRÁLY OTTHON.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, Ferdinánd bolgár király tegnap, vasárnap visszaérkezett Szófiába, mely alkalommal ünnepiesen fogadták. A király még a tegnapi nap folyamán magánkihallgatáson fogadta Savov generálit, aki azután fontos politikai missióval külföldre utazott.

EGY UJABB TITKOS BALKÁNI SZERZŐDÉS.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a titkos balkáni szövetségek leleplezése még nem ért véget s legközelebb egy újabb titkos szövetségről fog lehullani a lepel. Ezt a szövetséget Oroszország, Szerbia és Montenegró kötötték 1912. év tavaszán a monarchia ellen. A titkos katonai egyezményt a napokban publikálni fogják.

SZERELMI DRÁMA AZ UTCÁN.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Czeplédről jelentik, tegnap fényes nappal véres szerelmi dráma történt az utcán. Klenár Adolf könyvelő ugyanis revolverrel agyonlőtte Podránszky Margit nevű leányt s azután magát lőtte agyon. A leány menyasszonya volt Klenárnak, de legutóbb szülei tanácsára felbontotta a mátkaságot. E fölötti elkeseredésében követte el azután Klenár a véres tettet. Ugy a férfi, mint a leány meghalt.

NAGY VASUTI SZERENCSET-LENSÉG.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, Peccani állomáson a Róma-nápolyi gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés következtében hat utas meghalt, husz súlyosan megsebesült.

MAHMUT SEFKET PASA GYLKOSÁT MEGFOJTOTTÁK.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a Frankfurter Zeitung konstantinápolyi távirata jelenti, Mustava Kavaklit, Mahmut Sefket pasa nagyvezér gyilkosát tegnap bőrtönében megfojtva találták.

AZ ÉRTÉKTŐZSDÉRŐL.

Budapest, dec. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 825.50, Osztrák Hitel 629.50, Koronajáradék 82, Osztrák-Magyar Államvasut 705, Jelzáloghitelbank 424, Lezároló Bank 509, Hazai Bank 287, Magyar

Bank 530, Kereskedelmi Bank 3770, Rimamurányi 650, Salgótarjáni 740, Általános Köszénbánya 1030, Közuti Vasut 625, Villamos Vasut 344, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)	
Buza (1914 áprilisa)	11.44
Rozs (1914 áprilisa)	8.73
Zab (1914 áprilisa)	7.50
Tengeri (1914 májusra)	6.42

Közgazdaság.**A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.**

Budapest, 1913 november 27.

A nagyfokú üzlettelenség, melyről előző heti jelentésünkben említést tettünk, a legutóbbi hét folyamán még folytatódott és a forgalom leginkább egyes vezető helyi papirokra szorított, melyekben a helyi spekuláció nagyobb eladásokat eszközölt és ezen körülmény kedvezőtlenül befolyásolta az egész tőzsde irányzatát. A külföldi jelentések sem voltak oly kedvezők, hogy ösztönzésül szolgálhattak volna és csak a pénzvizonyok kedvezőbb alakulása nyújtott tápot a kedvezőbb felfogásnak. Mindazonáltal meglehetősen váratlanul érte a tőzsdét is az Osztrák-Magyar Banknak a mai napon történt 1/2%-os kamatlábleszállítása, ami a pénzpiac javulásának első látható jele. E kamatlábleszállítás természetesen előnyös hatást gyakorolt az irányzatra és a vezető értékek árfolyamai néhány koronával javultak és egyes ipari papírok iránt is inkább mutatkozott érdeklődés. Nagyobb hausse-mozgalom azonban a kamatlábleszállítás hírére sem állott be, miután a gazdasági viszonyok általában a megfelelő javulást eddig még nem tüntetik fel. Remélhető azonban, hogy a pénzpiac feszültségének csökkenése és a gazdasági és különösen az ipari tevékenységre is jótékony hatással lesz, ami idővel az illető részvények árfolyamában is kifejezésre kell, hogy jusson. Ezidő szerint leginkább a vas- és szénpiacnak váltunk a pénzdrágaság enyhülése javára és a vaspiacra uralkodó rossz konjunktúrának némi enyhüléséről is érkeznek már hírek. Természetesen ez irányban a további fejlődést még be kell várni.

A budapesti értéktőzsde fentemlített csekély forgalma néhány vezető papírra szorított, melyek közül magyar hitel- és Rimamurányi vasműrészvények, a vezető helyi papírok közül Magyar bank- és Közuti vasuti részvények kerültek leginkább forgalomba, az utóbb említett két részvény azonban erős kínálat tárgyát képezte és árfolyamuk az előző hét-hez viszonyítva visszaesést tüntet fel.

Az ipari papirokban nagyon kevés volt az üzlet, a hét első napjaiban érdeklődés mutatkozott Osztrák-magyar légszészrészvények iránt tőke visszafizetési hírekre. Néhány kötés történt szénértékekben, nagyobb érdeklődés azonban a részvények iránt e héten nem mutatkozott. Egyéb ipari értékeink árfolyamai nagyjában változatlanok, részben névlegesek voltak.

A sorsjegypiacra a korábbi jelzősorsjegyek továbbra is keresettek és kis

sorsjegyek közül az Erzsébet szanatórium sorsjegyek iránt mutatkozott érdeklődés.

A járadékpiac is kissé megélenkül és az Osztrák-Magyar Bank kamatlábleszállítása folytán a 4%-os magyar korona-járadék árfolyama 1/2%-kal javult.

A zombolyai járás főszolgabirájától.
10056—913. szám. 995—3.1

Pályázati hirdetmény.

A zombolyai járáshoz tartozó Vizesd községben elhalálozás folytán megüresedett községi szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása 180 korona évi fizetés és a szabályrendeletben megállapított díjak.

A képzési okmányokkal és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények f. évi december hó 22-ig nálam adandók be. Zombolya, 1913. évi november hó 28-án

Fóris, főszolgabíró.

Eladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573—x.53

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár
a „Népbank“ főkönyvelője.

1256—1913. végrh. sz.

999—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. törvényszéknek 1913. évi Sp. XV. 225/3. számú végzése következtében dr. Brachfeld Hugó budapesti ügyvéd által képviselt Brachfeld F. budapesti cég javára 419 korona 60 fillér s jár. erejéig 1913. évi április hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 710 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle szobabutorok és egy zongora nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a módosi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 473/4. számú végzése folytán hátr. 19 kor. 60 fill. tőkekövetelés, 419 kor. 60 fillér tőke után, ennek 1913. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 95 korona 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Bünlak községben alpres lakásán leendő megtartására 1913. évi december hó 4. (negyedik) napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni azzal, hogy ezen árverés László és társa budapesti bej. cég hátr. 136 kor., Szander József nagybecskereki lakos 150 kor. és Kelemen Péter nagybecskereki lakos 98 kor. tőke és jár. követelésének erejéig is meg fog tartatni.

Kelt Modoson, 1913. évi november hó 11. napján.

Rakovitz Dezső, kir. bir. végrehajtó.

MA! RÁMPÁS-ESTÉLY MA!

Boraim, melyeket Félegyházán és környékén. Szankon szereztem be, megérkeztek s így abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy boraimmal a legkényesebb igényeket is kielégíthetem. Mintapincém, melyben Félegyháza gyöngye, Furmin, nemes (édes) Erdélyi rizling, Egri korai, Daróczi Szlammer-féle, Kadarka, Kövidinka, Demkó Egres, dr. Magyar-féle stb. borok vannak elhelyezve, a n. é. közönségnek megtekintésre bármikor rendelkezésre áll.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Bobek György, a Pest-szálloda bérlője.

Elfogadok abonnenseket úgy házban, mint házon kívül is. Étlap szerinti vacsora 1 kor. — Tiszti vacsora-köszvény.

A f. évi karácsonyi vásárt sorozatokra osztottuk be.

E hó végéig: Delain, zefir, balist, grenadin, női- és férfiszabakendők sorozata lesz, mely cikkek kedvezményes árusítása december elsejével megszűnik. — Mélyen leszállított árak!

Eisenstädter S. és Társai divatáruháza
Nagybecskerek.

122—4.24

A legelőkelőbb, a legmegbízhatóbb, a legjobban szerkesztett, a legnagyobb terjedelmű, a legfüggetlenebb budapesti napilap

AZ UJSÁG

Munkatársai a magyar zsumnalisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai.

Felelős szerkesztő: GAJARI ÖDÖN.

Szerkesztő társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . K 28— Negyedévre . . . . . K 7—
Félévre . . . . . K 14— Egy hónapra . . . . . K 2.40

AZ UJSÁG előfizetői a DIVAT SALON-t negyedévre K 2.50 kedvezményes áron rendelhetik meg.

AZ UJSÁG karácsonyi számát, mely tartalmával és terjedelmével szenzációnak számít, megküldjük minden új előfizetőnek is, aki január hó 1-től számítva már most beküldi az előfizetési összeget.

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54. sz. 988—3.3

Nagykikindai járás főszolgabírájától.
6253—913. szám. 997—1.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagykikindai járásához tartozó **Máriafölde** községben megüresedett **irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ez állást elnyerni óhajtják, hogy nyelvismereteiket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikat **follyó évi december hó 22-ig** terjesszék elő hivatalomnál.

Az állás javadalmazása évi 800 korona fizetés.

A választás napját később fogom kitűzni. Nagykikinda, 1913. évi november hó 27-én.

Horváth Zoltán, főszolgabíró.

1638. Bvk. 1913. sz. 998—1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1912. évi 11007. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1402/2. számú végzése folytán Módosi Népbank R.-t. javára 369 korona 60 fillér tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi június hó 27. napján felülfoglalt és 4000 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltétvén, annak Nagybecskereken Erzsébet-híd alatt a Béga-folyón leendő megtartására határozottul 1913. évi december hó 3. napjának délután **3 órája** kitűzetik az 1913. évi V. 1402/4. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: Egy gabonaszállító bucsella hajó.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatottok részére is elrendeltetett:

Nagybecskereki takarékpénztár javára 800 K és 2100 K s jár. erejéig, Daun Gyula javára 840 K s jár. erejéig, Gyukits Józsa javára 1280 K s jár. erejéig, Hammerschlag Viktor javára 519 K 06 f s jár. erejéig.

Nagybecskereken, 1913. évi november hó 13. napján

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Nagy karácsonyi occasió

Perger Rezső uridivatáruházában

Nagybecskerek, (Pénzügyi palota).

Mélyen leszállított áron eladásra kerülnek a következő cikkek:

Férfi- és nőingek	Nyakkendők	Önborotválók
Chiffon, Creton és Zephirből	Kézselegombok	Hajnyírókés.űlékek
Touristaingek	Kalapok és sapkák	Sétabotok
Fehér és színes alonadrágok	Téris Glaac kesztyűk	Esőernyők
Gallér és kézelők	Pénztárcák	Sárcipők
Gallérvédők,	Dohánytárcák	Hócipők
Zsebkendők	Szívtárcák	Komotófpók
	Szolingeni zsebkések	Illatszerek
	Borotvák és	Piperecikkek stb. stb

Megtekintésnél vételkényszer kizárva!

983—3.1

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.